

I Sulat Pablowe dob de Munur bé Kristowe dob Roma

Been i niy sébaane bé de sénulat Pablo fégetoro bé de munur bé Jesu Kristowe. Bé gétahe, toow fo mérarék i Pablowe bé de munur bé Jesuse, atin ménuyot méméléhu bero. Endob tidéw béno, méntéfégitoy Jesuse dob Pablowe tidéw dob lawayo. Tidéw béno, bénalengén i fédéw Pablowe brab ménwaléy munur bé Jesuse. Tidéw man béno, ménwaléy i Pablowe bantugan muret fantag bé Jesuse. Séménugud mangéy dob de médoos do ingéd inok féunuré noy de étéw dob Jesu Kristowe. Atin médooy de ménunur sabaf bé kéuret Pablowe ni.

Amun sénulat Pablowe ni sulat dob de munur do bati dob Roma, énda séna énggéangéyén de diyo. Endob ménuyot foy Pablowe mangéy diyo. Mélaw sénulatén i ni fégéségifaén bero. Sénulatén soy ni inok toroé no bero fantag bé Jesu Kristowe. Ténoro Pablowe so bé i kéluhanay de étéw, wén i do sala ro. Atin i bayad i salae, been i kéléhue. Endob i Tuluse, sénuguén i Nga ne Jesu Kristo dob duniyae ni inok féléhuén. Ménléhu i Jesuse génantino noy de kéilawan. Mélaw fésgadéy Tulusey de sala i de étéw amuk munur ro bé Jesuse. Atin i de munur bé Jesuse, féwaléyéy Tuluse bero métintu dob adafanuwe. Been i niy kétoroe dob ni sulat Pablowe ni.

¹ Bégéney Pablowe sulata ku begom do munur bé Jesuse dob ingéde Roma. Bégéney ségétéwe sugu-sugué Jesu Kristowe. Fénémili i Tuluse begén

waléy apostol inok ureté kuy Fiyowe Uret fantag bé Jesuse.

² I ni Fiyo Uret, fénasad i Tuluse bé do géta h bé kéfésulat ne bé de sénarigo no muret bé kébéréh ne dob Mékétéfuwe Libro. ³ Atin i ni uret, been i niy fantage bé Nga i Tuluse, sani Kadna tome Jesu Kristo. Ségétéw so kélawan non ménumah tidéw dob katufua nuwe Datu Dabide. ⁴ Atin i Jesuse ni, Mékétéfu so Tulus non fénggito noy Been i Nga i Tuluse bé kétébule ne bé barakat ne. ⁵ Atin sabaf bé sénugu Kristowe begén, niray i Tuluse begén i fiyowe galbék gu non fénwaléy i Tuluse begén ségétéw apostol inok émbantug i Kristowe. Atin mélaw démoyunu magéw muret témoro dob de étéw dob kéluhanay de ingéd inok munur ro so bé Jesuse. ⁶ Atin fiyon i begome do munur bé Kristowe dob Roma, fénémili i Tuluse so begom waléy do kuyug Jesuse.

⁷ Mélaw sulata kuy kéluhana kome dob Roma do kénimuoy Tuluse brab fénémilién waléy kuyugén.

I Abay tome Tulus brab Kadnane Jesu Kristo mégédaw ro damén begom brab iray ro damén begom i métanéke fédéw.

Fésalamat i Pablowe bé Tuluse

⁸ Ay niy sunguwe béréhé ku begom: Fésalamatu bé Tuluse dob Jesu Kristowe sabaf bé begome. Non énggélíngooy kéluhanay étéwey fantage bé kéunur gome. ⁹ Sabaf bé Tuluse, mégéroru gémalbék muret bé Fiyowe Uret fantag bé Nga ne Jesu Kristo. Atin énggétigay Tulusey kédasala kuwe begom sénga tékélid. ¹⁰ Atin démoyunu mongot bé kédasala kuwe bé féfakayéy Tulusey kéagéw guwe

mangéy témukaw begom amuk kétaya no, non ménrugayén i kétaya kuwe témukaw begom. ¹¹ Non toow fo méuyotu géségito begom inok gétoroo ku begom i ténoro i Rémogor i Tuluse begén funa kom waléy méégét i kéunur gome. ¹² Mélaw séféfiyo tom fédéw bé kéunur tome bé Kristowe.

¹³ Do dumo gu, méuyotu ké gétiga kom i ni, médoonén gule bénantak guy mangéye témukaw begom éndob wén foy manggae begén. Méuyotu damén mangéy diyaan inok géféunuro kuy de étéw békén Judio dob begome dob Roma bé Jesuse, loo bé rénigo guwe dob de békén Judio dob de ségiyo ingéd. ¹⁴ Non maak wén i dakél utong gu dob kéluhanay de étéw. Atin i bayad guwe de, been i kéuret guwe fantag bé Jesuse. Fatut ureté ku dob de métilédted brab dob de léngléngén, dob de énggéféganad brab dob de énda énggéféganad. ¹⁵ Mélaw toowu fo méuyot muret bé Fiyowe Uret dob begome so do bati dob Roma.

I Fiyowe Uret

¹⁶ Enda fo mémalawu muret bé ni Fiyo Uret non fiyon fo ké ati munure de, i sunguwe do Judio brab tidéw béno do békén Judio, been so fukaséy Tuluse inok énda mékukumén. ¹⁷ Non ménfayag dob Fiyowe ni Uret bé féwaléyéy Tuluse métintuy de étéw munur bé Kristowe sabaf saén bé kéunur ruwe. Non wén i Ménsulate Kébéréh i Tuluse mano, “I étéwe ménwaléy métintu sabaf bé kéunur ne bé Tuluse, méuyag taman sa taman.”

Ménsala i Kéilawane

¹⁸ Atin i Tuluse dob lawayo, fénggito noy kékérit ne bé de tete adat i de étéw brab de sala ro.

Non sabaf bé de tete rigoné ro, alangé roy toowe kétoro. ¹⁹ Kukuméy Tuluse bero non magad damén gésobuto roy fantage bé Tuluse. Non fénkéntayéy Tuluse nén i kéfégétiga nuwe de dob berowe. ²⁰ Mélaw énda i funay ségétéwe étéw gébéréh mano, “Enda gétiga ku de ké wén i Tulus.” Non tidéw bé kélimbag i Tuluse bé duniyae ni, énggétuwanén i magufusae barakat i Tuluse bé ati lénimbag ne fiyon fo ké énda giton i Tuluse. Atin sabaf so bé atiy lénimbag ne, fatut gétigay kéluhanay étéwe bé tintu Tulus i Tuluse. ²¹ I de ni do étéw énda munur ro bé Tuluse, gétiga roy fantage bé Tuluse éndob énda fégadata ro de loo damén bé fatute. Enda so fésalamata ro de. Yamula i kéfégitung ruwe ménwaléy énda i lantékén brab maak délémon. Non éndaén gésobuto roy toowe tidéw dob Tuluse. ²² Atin fiyon fo ké béréhé ro do métilédtéd ro, éndob ménwaléy ro do dufang. ²³ Non énda féngadafé roy barakatane Tulus magufusa, yamula féngadafé roy de kéninontow rénigo ro loo bé falas i kéilawane énda magufusaén, brab do kloh manok, brab do binatang, brab do ulé.

²⁴ Atin non toow fo dufang i de ni do étéw, ténagak i Tuluse bero brab féndayaén bero rémigo do tete kétaya ro. Atin mélaw toow fo tete brab mékémalay de kérigo ro bé de lowoh ro. ²⁵ Atin énda munur ro bé toowe fantag bé Tuluse. Yamula munur ro bé de tugi. Féngadafé roy de lénimbag i Tuluse, énda féngadafé roy Beene léménimbag bé de ni. Médayéw damén i Tuluse taman sa taman. Amen.

²⁶ Atin sabaf bé kétagak ruwe bé Tuluse, ténagak i Tuluse bero brab féndayaén bero rémigo bé de

tete do mékémala kétaya ro. Fiyon i de libun bero, ménwaléy ro maak lagéy. Mika ro sétayan bé de lagéy loo damén bé fatute. Yamula sétayan ro falan bero do libun. ²⁷ Atin i de lagéy rigoné roy tete loo so bé ni. Ménwaléy ro maak libun. Mika ro sétayan bé de libun loo damén bé fatute. Yamula sétayan ro falan bero do lagéy. Rigoné roy toowe fo tete funa ro fatut mémala. Atin mékukum ro loo bé fatute sabaf bé de tete rigoné ro bé de lowoh ro.

²⁸ Sabaf bé kéika ruwe munur bé Tuluse, ténagak i Tuluse bero brab féndayaén bero bé de tete kéfégitung ro. Mélaw rigoné roy de tintu fo tete énda damén fatutén rigonén. ²⁹ Atin falan tete i dé moyune fénggitung ro. Ménwaléy ro do tete étéw, do arumén, do rémigo tete, do toow fo médaléw, do méméléhu, do méuyot sétiboh, do tugién, do dusa, brab do géméno. ³⁰ Atin dé moyun émbéréh ro tete fantag bé de dumo ro brab mérarék ro bé Tuluse. Enda fégadata roy dumo ruwe brab toow ro fo félangka-langka. Toow ro fo furung mégitung bé de tete rigonén. Atin énda odoro roy sugu i de lukés ro. ³¹ Atin furah ro brab énda tumané roy de fasad ro. Atin énda mégedaw ro taloo no méuray i na ruwe bé dumo ruwe. ³² Enggétiga roy kébéreh i Tuluse bé fatut méléhu i étéwe rémigo bé de ni do késalaan. Endob fiyon fo ké loo bé ni, fétausé ro soy de tete rigoné ro, atin méuyot ro de uman ké mamung soy de dumo étéw bé de ni do rigoné ro.

2

I kékukum i Tuluse

¹ Mélaw gétiga tom fatut kukumén i de tete étéw. Endob énda i ségétéw begom gékukum bé de ni do étéw non fatut gom so mékukum. Non rémigo gom so tete ségiléw bé berowe. Mélaw amuk dowoyé kom bero, dénowoy gom soy de lowoh gom. ² Atin gétiga tom mééntang i kékukum i Tuluse bé de étéw rémigo tete loo bé de ni. ³ Fiyon fo ké dowoyé kom i de ni do tete étéw, éndob fiyon i begome rémigo gom so tete ségiléw bé berowe. Mélaw kagom fégitungén de ké géséliyah gom bé kékukum i Tuluse. ⁴ Makom keeyén ké éndaén kailanga kom odoron i kétayay Tuluse non toow fo mégédaw i Tuluse brab tingkélé noy kékérit ne. Endob gétiga kom damén i funay Tuluse mégédaw brab témingkél inok gésénule gom bé de sala gom. ⁵ Endob toow fo métégas i de atura kom funa kom mika gésénule. Mélaw méumanan i kékéritoy Tuluse begom. Atin toow na fo gétimal i kékukum i Tuluse begom bé gaiwe féfégito noy méntange kékukumén. ⁶ Non iray i Tulusey fatute irayén dob séngae étéw sabaf bé de rénigo no. ⁷ Wén i do étéw rigoné roy fiyowe sénga tékélid non méuyot ro de ké dayéwéy Tuluse bero brab fégadata no bero brab iraya no bero bé umule magufusa. Mélaw tintu fo iray i Tuluse beroy umule magufusa. ⁸ Endob wén soy do étéw toow fo do méitung. Mika ro rémigo fiyo, yamula rémigo ro tete. Mélaw toow fo émbégat i kékukum i Tuluse bero, non tintu fo mékérit bé de rigoné ro. ⁹ Toow fo kérésayan brab kérégénan i kéluhanay de étéw rémigo tete, dob de Judio sungu, tidéw béno dob de étéw békén Judio. ¹⁰ Endob i de étéw rémigo bé fiyowe, dayéwéy Tuluse bero brab iraya

no bero bantugan brab kédané noy kébuku ruwe. Sungu-sungu dob de Judio, tidéw béno dob de étéw békén do Judio. ¹¹ Non i kékukum i Tuluse toow fo mééntang, atin énda i ramigo no.

¹² I de étéw békén do Judio, énda gétiga roy de sugu i kitabe tidéw dob Moisesse. Mélaw amuk gésala ro, kukuméy Tuluse bero, éndob énda usaré noy kitabe fégekukumén bero. Endob i de Judio, gétiga roy de sugu i kitabe tidéw dob Moisesse. Mélaw amuk gésala ro, kukuméy Tuluse bero bé kitabe. Atin i bayad i sala i de étéw kéléhu. ¹³ Non i Tuluse énda féwaléyé no métintuy étéwe mégélingo saén bé kitabe. Yamula béréhéy Tuluse métintuy de étéw modor bé kitabe. ¹⁴ I de étéw békén do Judio, énda gétiga roy kitabe tidéw dob Moisesse. Endob fiyon fo ké énda gétiga roy kitabe, wén i no géodoro ro soy atiy ménsugue dob kitabe. Non gétiga ro dob de fédéw roy atiy fatute rigonén. Mélaw maak wén soy kitab dob de fédéw ro. ¹⁵ Bé de fiyo rigné ro, fégito ro gétiga ro dob de fédéw roy fatute dob kitabe. Atin gétiga ro so dob de itunga roy fatute brab tetee. Non amuk rigné roy fiyowe, moror ro. Endob amuk rigné roy tetee, tete soy fédéw ruwe de. ¹⁶ Mélaw loo bé niy kékukum Jesu Kristowe bé de ménbunéy do kénégitung i de kéilawan bé gaiwe fékukuméy Tuluse loo bé ménbéréhe dob Fiyowe Uret ureté ku.

Fantag bé de Judio

¹⁷ Atin fantag bé begome do Judio. Méuyot gom de fo ké fédawét gom i de lowoh gom do “Judio”. Atin sémarig gom bé kéodoro kome bé kitabe brab félangka-langka gom non begom i fénémili i

Tuluse. ¹⁸ Gétiga kom i kétayay Tuluse rigoné kom atin gétiga kom i fatute non ténoro i kitabe begom. ¹⁹ Makom ké begom i mananguwite bé de étéw maak langafén non énda gétiga roy fantage bé Tuluse. Brab makom ké begom i do maak solo émfégito bero bé agéwone mangéy dob Tuluse. ²⁰ Atin makom ké begom i do témoro bé de dufang, brab do maistéro dob de étéw mantu séna méngganad fantag bé Tuluse. Loo bé niy kéfégitung gome non niray i Tuluse begom i kitabe, atin diyo giton i tintuwe kégétigan brab toowe. ²¹ Démoyun gom témoro dob de ségiyo, éndob fatut toroé kom i kagome lowoh. Témoro gom makom, “Kagom ménakaw”, éndob ménakaw gom so. ²² Béréhé kom makom, “Kagom lémamfa”. Endob lémamfa gom so. Brab bénréh gom mika gom bé de kéninontow, éndob mahur gom dob de lawi féngadafan inok ménakaw do kéninontow. ²³ Félangka-langka gom non niray i Tulusey kitabe dob begome. Endob fémalané kom i Tuluse bé éndae kéodoro kom bé kitabe. ²⁴ Wén i Ménsulate Kébéréh i Tuluse mano, “Ménbéréh i de békén Judio tete fantag bé Tuluse non bé de tete rénigo gom do Judio.”

²⁵ Atin i begome do Judio, makom ké toow fo méлага i kétulie begom. Atin toow, wén i lagaén amuk odoro kom i kitabe. Endob amuk énda odoro kom i kitabe, énda i laga i kétulie begom. ²⁶ Ufama, i étéwe békén Judio, fiyon fo ké énda méntulién, amuk odoro noy kitabe, maak méntuli so dob adafay Tuluse. ²⁷ Mélaw i de étéw békén Judio do énda méntulién, amuk modor ro bé kitabe, fégitu ro bé fatut mékukum gom. Non énda odoro kom i kitabe fiyon fo ké dob begome sénulat i kitabe ni,

brab do méntuli gom. ²⁸ Non i étéwe métandaan saén i lowoh ne bé kétulie de éndob énda séna méntintuy fédéw ne, békén tintu Judio. Non i funane fétuli békén saén dob lowohe. ²⁹ Yamula i tintuwe Judio, been i étéwe méntintuy fédéw ne. Non maak méntuli i fédéw ne non fénwaléy i Rémogor i Tuluse méntintuy fédéw ne. Békén i kitabey ménféwaléye de méntintu. Atin i étéwe ménwaléy méntintu non bé galbék i Rémogor i Tuluse, médayéw i Tuluse de, fiyon fo ké énda médayéw i de étéw de.

3

¹ Amuk toow i ni, aw wén i laga i étéwe ké Judio loo ké énda? Aw wén i laga i kéfétulie loo ké énda? ² Toow fo dakél i laga ne. Non wén i do dakél kéfiyonon niray i Tuluse dob betome do Judio. I sunguwe de, sénarig i Tuluse dob betomey Ménsulate Kébéréhén. ³ Fiyon fo ké i de dumo tom do Judio énda munur ro bé Kébéréh i Tuluse, been so tumanéy Tulusey fasad ne. ⁴ Non fiyon fo ké i kéluhanay de kéilawan do tugién, énda tugién i Tuluse. Non wén i ménsulate kébéreh Dabide fantag bé Tuluse mano, “Falan fo toow brab méntintuy kébéreh me. Atin amuk wén i témbo Beem, Been so témaban i Tuluse.”

⁵ Endob amuk wén i dufang émbéréh mano, “Amuk rémigo tom tete, fiyo so, non gétigay de étéw i kéfiyoy Tuluse amuk gito roy kététe tome. Non mas gésobuto roy fiyowe rignonéy Tuluse bé de rignoné tom. Mélaw énda fatutén kukuméy Tuluse betom.” Endob toow fo dufang i étéwe gébéreh loo bé ni. ⁶ Békén toow i nan dufang kébéreh, non

amuk énda métintuy Tuluse, énda gékukumo noy kéilawane.

⁷ Atin amuk wén soy dufang étéw émbéréh mano, “Fiyoy so ké tugién tom inok giton i éndae kétugiéy Tuluse. Mélaw gédayéwoy de étéw i Tuluse non toow na fo fiyoy Tuluse bé betome. Mélaw énda fatut tom mékukum bé de sala tom.” Endob toow fo dufang i ni kébéreh. ⁸ Non ségiléw bé niy dufange kébéreh mano, “Rémigo tom tete inok méumanan i fiyowe.” Toow fo dufang i nan kéfégitung. Endob wén i do étéw téménifu begén bé bénreh gu kun i nan kédufangan. Endob énda i énggébérého ku loo bé nan. Fatut mékukum i de étéw ménbéreh tugién fantag bé begéne loo bé nan. Atin mékukum ro mon.

Enda i métintu étéw

⁹ I betome do Judio, katom fégitungén de ké toow na fo fiyoy katome gohon bé de étéw békén do Judio. Non fénggito gun begom i funa tome ségiléw. Enda i sébidana tom do Judio brab de békén Judio non kéluhana tom énggésala. ¹⁰ Non wén i Ménsulate Kébéreh i Tuluse mano, “Enda i métintu dob adafay Tuluse, fiyon ségétéw. ¹¹ Enda i gésobut bé Tuluse, brab énda i séméléd bé agéwone mangéy dob Tuluse. ¹² Non i kéluhanay étéwe ténagak roy Tuluse. I kéluhanane réménigo tete. Enda i réménigo fiyo, fiyon ségétéw. ¹³ I de ba ro maak do lébéng énda méntamfuren. Non toow fo tete i de kégébaa ro. Atin toow ro fo émbagér témugi. I de kébéreh ro maak bisa ulé. ¹⁴ Démoyun ron mémula brab mékétete fédéw i de kébéreh ro. ¹⁵ Toow ro fo magad méméléhu. ¹⁶ Atin i kéluhanay géayo ruwe mébinasa brab kéfasangan. ¹⁷ Sétiboh saén i gétiga

ruwe. ¹⁸ Atin énda fo fégadata roy Tuluse.” Been i niy Ménsulate Kébéréh i Tuluse.

¹⁹ Atin énggétiga tom i ni: I kitabe tidéw dob Moiseke kay de Judio, sani de téménlama modor bé ni kitab. Sénulatén inok énda i funay étéwe gébéréh bé énda i salaén. Atin mélaw i kéluhanay kéilawane fakay kukuméy Tuluse. ²⁰ Non i kéilawane réménigo bé éndae fakay dob kitabe. Mélaw énda i étéw ménwaléy métintu dob adafay Tuluse sabaf bé kéodoro nuwe bé kitabe. I funane wén i kitab inok fégitoy noy sala i étéwe.

I kéfétintuy Tuluse

²¹ Endob béleewe ni, fénggitoy Tulusey kéfétintu nuwe bé étéwe. Békén sabaf bé kéodoroy étéwe bé kitabe. Nuret i Ménsulate Kébéréh i Tulusey fantage bé de ni. ²² I Tuluse, féwaléyé no métintuy étéwe sabaf bé kéunur ne bé Jesu Kristowe. Rigoné noy ni dob kéluhanay de munur bé Kristowe non énda i ramigoy Tuluse. ²³ I kéluhanay étéwe énggésala brab toow fo kulang i kéluhanane dob fatute kétayay Tuluse. ²⁴ Gido loo, sabaf bé kégédaw i Tuluse saén, féwaléyén betom métintu non bé kéunur tome bé Jesu Kristowe sani kémédane bé de sala tom. ²⁵ Sabaf bé de sala tom, kukuméy Tuluse damén betom bé kéléhue. Endob i Tuluse fénféléhuén i Jesu Kristowe inok gantino no betom bé de sala tom, brab inok mékédan i kékukum i Tuluse betom. Mélaw fézagadéy Tuluse betom bé de sala tom sabaf bé kéunur tome bé Jesuse, sani tulake niray i Tuluse. Réningoy Tulusey ni inok fégitoy noy kééntang i kékukum ne. Bé do gétah, énda kénukumén i de étéw ménsala non toow fo témingkél

i Tuluse. ²⁶ Gido loo, fatut kukuméy Tulusey de sala. Been i niy funa nuwe kénukumén i Jesuse. Rénigo noy ni inok fégitoy noy kééntang i kékukum ne. Atin mélaw béleewe ni, féwaléyén métintuy de étéw munur bé Jesuse.

²⁷ Mélaw énda i funa tom félangka-langka. Non énda ménwaléy tom métintu sabaf bé kéodoro tome bé kitabe. Yamula ménwaléy tom métintu sabaf bé kéunur tome bé Jesu Kristowe. ²⁸ Been i niy funa kuwe ménbéréh bé funay étéwe waléy métintu, békén sabaf bé kéodorone bé kitabe, yamula sabaf saén bé kéunure bé Jesuse. ²⁹ Non i Tuluse békén saén i de Judioy géféngadafe de, éndob fiyon foy de békén Judio géféngadafa ro soy Tuluse. ³⁰ Non sébaan saén i Tuluse. Atin ségiléw i kéfétintu nuwe bé de Judio brab de békén Judio, sabaf saén bé kéunur ruwe bé Jesuse. ³¹ Endob kagom fégitungén de ké ikaa tomén i kitabe. Békén! Non amuk munur tom bé Jesuse, géodoro tom mélaw i kitabe.

4

Fantag bé Abrahame

¹ Ufama, i Abrahame, sani katufua keye do Judio. ² Amuk ménwaléy métintu non bé kéodoro nuwe bé de sugu i Tuluse, wén i funa no félangka-langka. Endob gétiga tom ménsala soy Abrahame, atin mélaw énda i funa no félangka-langka. ³ Non wén i Ménsulate Kébéréh i Tuluse mano, “Ménunur i Abrahame bé Tuluse. Atin mélaw kénarang i Tuluse métintu sabaf bé kéunur ne.” ⁴ Ufama, amuk wén i ségétéw étéw géménalbék, gédoté noy sahud ne. Atin médait sémahud. Békén saén niray de non

sahudén bé génalbéko nuwe. ⁵ Endob békén loo bé nan i kékétintuy Tuluse betom do munur dob Beene. Non féwaléyé no betom métintu sabaf saén bé kégédaw ne. Enda médait tom médot bé ni non énda génalbéko tom de. Ménsala tom, gido loo kénarang i Tuluse betom métintu non bé kéunur tome bé Jesuse. ⁶ Been i niy atag i kébéréh Dabide bé méoror kun i étéwe ménwaléyén métintu dob adafay Tuluse békén sabaf bé galbék ne. ⁷ Bénréh Dabide mano, “Méoror i de étéw fénsagaday Tulusey de sala ro brab ménkédan i de tete rénigo ro. ⁸ Toow fo méoror i étéwe lénifot i Kadnaney de salaén.” ⁹ Atin i ni kéfiyonon, békén saén niray dob de Judio, sani de méntuli. Yamula niray so dob de békén Judio, sani de énda méntuli. Non wén i ni Ménsulat Kébéréh i Tuluse lénabit gu bé gétahe mano, “Ménunur i Abrahame bé Tuluse, atin mélaw kénarang i Tuluse métintu sabaf bé kéunur ne.” ¹⁰ Ati gaiwe de féwaléy i Tuluse métintuy Abrahame? Féntintuy Tulusey Abrahame bé énda séna méntulién de. ¹¹ Tidéw béno, ménfétuli i Abrahame. Atin i funa nuwe ménfétuli inok wén i tanda fégito no bé kékétintuy Tuluse de sabaf bé kéunur ne fiyon fo bé énda séna méntulién de. Mélaw i Abrahame ménwaléy maak katufuay de munur bé Tuluse, sani de ménwaléy métintu dob adafa nuwe, fiyon fo ké énda séna méntuli ro. ¹² Beene soy katufuay de Judio do munur, éndob békén saén sabaf bé kékétuli ruwe. Yamula sabaf so bé ségiléw i kéunur ruwe bé Abrahame fiyon fo ké énda séna méntulién de.

¹³ I Tuluse fénasada noy Abrahame brab de séfuén bé irayén i duniyae dob berowe. Endob i funay Tuluse réménigo bé ni fasad békén sabaf bé kéodoro Abrahame bé kitabe. Yamula non ménunur bé Tuluse funa no so ménwaléy métintu. ¹⁴ Non amuk i fénasad i Tuluse irayén dob de étéw modor bé kitabe, énda i atag i kéunur i étéwe brab énda i laga i fasad i Tuluse. ¹⁵ Endob énda waléy tom métintu bé kéodor tome bé kitabe, non been i kitabe funay Tuluse mékérít betom. Non énda géodoro tom de. Endob amuk énda i kitab, énda géfélisho tom de.

¹⁶ Réningoy Tulusey fasad ne sabaf bé kéunur Abrahame de, inok giton i fasad i Tuluse sabaf saén bé kégedaw ne, békén sabaf bé galbék i étéwe. Atin i fasade ni kay kéluhanay de séfu Abraham. Non kay de Judio modor bé kitabe brab kay de étéw so békén Judio munur loo bé Abrahame. Non i Abrahame, beeney maake katufuay kéluhanay de munur, do Judio brab de békén Judio. ¹⁷ Non wén i Ménsulate Kébéréh i Tuluse dob Abrahame mano, “Féwaléyé ku beem katufuay de étéw dob de médoo ingéd.” Mélaw dob adafay Tuluse, i Abrahame ménwaléy katufuay de munur bé Tuluse non ségiléw i kéunur ruwe bé beene. I Tuluse unuro tom, toow fo barakatan brab fakay tébuleé noy de ménléhu brab gélimbaga noy de éntingayén énda séna ménlimbagén. ¹⁸ I Abrahame ménunur bé Tuluse fiyon fo ké éndaén i inamén géfégénga. Mélaw ménwaléy katufuay de étéw dob de médoo ingéd. Non wén i Ménsulate Kébéréh i Tuluse mano, “I de séfuém waléy ro médoo loo bé kédooy de giton dob lawayo.” ¹⁹ Bé béno gai toowén

fo lukés i Abrahame, gédét mératuh gébélintuwa i idad ne, brab gétiga no éndaén fakayén géfégénga. Atin gétiga no soy bawag ne Sarah éndaén fakayén géfégénga non toowén fo lukés so. Endob fiyon fo ké loo bé niy kélubay i lowoh ne, émbagér i kéunur Abrahame bé Tuluse. ²⁰ Brab énda ruwo-ruwoy fédéw ne fantag bé fasad i Tuluse de, yamula fénégetén i kéunur ne brab dényéwén i Tuluse. ²¹ Non tintu fo séménarig dob Tuluse bé rigoné noy atiy fénsad ne dob beene. ²² Atin mélaw kénarang i Tuluse métintu sabaf bé kéunur ne. ²³ Atin bang i ni Ménsulat Kébéréh i Tuluse mano, “Kénarang i Tuluse métintu” békén saén fantag bé Abrahame. ²⁴ Yamula sénulatén so dob betome do munur bé Tuluse, sani téménébulee bé Jesuse Kadna tom, inok karangéy Tuluse so betom métintu sabaf bé kéunur tome. ²⁵ Non i Jesuse sénugu i Tuluse inok féléhuén gémantinon betom sabaf bé de sala tom. Tidéw béno, méntébule, inok waléy tom métintu dob adafay Tuluse.

5

I kéfétintuy Tuluse

¹ Mélaw i Tuluse fénwaléyén betom métintu dob adafa nuwe sabaf bé kéunur tome bé Kadna tome Jesu Kristo. Atin sabaf bé ni rénigo Jesuse, éndaén mékerit i Tuluse betom. ² Atin non bé kéunur tome bé Jesuse, fénfakayén i kégédote bé kégédaw i Tuluse béleewe. Mélaw toow tom fo moror non gétiga tom réméndaw tom moso loo bé Tuluse. ³ Atin békén saén i niy funa tome moror. Moror tom so bé de mérégén géagéwo tom non sabaf bé de kérégénon, waléy tom géfédayday munur. ⁴ Atin

amuk géfédayday tom munur, mésuwat i Tuluse betom. Atin amuk mésuwat i Tuluse betom, waléy émbagér i inam tome. ⁵ Atin i inam tome métuman, non fénggitoy Tulusey kégédaw ne betom bé kéiray ne bé Rémogor ne mangéy dob de fédéw tom.

⁶ Amun maak do férisu tom séna bé de sala tom brab énda gétabanga tom i lowoh tome, i Tuluse ténabangén betom dob fénémili ne gai. Non ménléhuén i Nga ne Jesus inok fukasé no betom do tete étéw. ⁷ Toow fo mérégén i ségétéwe étéw méléhu inok tabangé noy métintuwe étéw. Gido loo, wén so keey i ségétéw étéw méléhu inok tabangé noy métintuwe étéw. ⁸ Endob i Tuluse, fénggito noy kégédaw ne betom, non fiyon fo ké ménsala tom de séna, ménléhu i Kristowe génantino no betom. ⁹ Atin béleewe ni, ménwaléy tom métintu dob adafay Tuluse sabaf bé kéléhu Kristowe. Mélaw toow na fo gétiga tom bé méfukas tom tidéw dob kékukum i Tuluse sabaf bé Kristowe. ¹⁰ Bé gétahe de, sébanil i Tuluse betom, éndob sabaf bé kéléhu i Nga ne, ténayakufén man betom. Mélaw non béleewe ni do dumoy Tuluse nén betom, tintu gétiga tom méfukas tom sabaf bé kétébule i Nga ne. ¹¹ Atin békén saén bé ni! Méoror tom fo toow non bé kégédaw i Tuluse fénggito no fénagéw dob Kadna tome Jesu Kristo. Been i niy funay Tuluse ménkédan i kérit ne betom brab ténayakufén betom.

I Adame brab Kristowe

¹² I funa nuwe wén i do tete dob duniyae ni, non ménsala i sunguwe étéw féndawét Adam. Atin kéléhu i bayad i salae. Tidéw béno, léménégéb i tete mangéy dob kéluhanay étéwe. Mélaw

i kéluhanay kéilawane méléhu non i kéluhanane ménsala. ¹³ Fiyon fo ké énda séna niray Moisesey kitabe de, wénén i do sala dob duniyae ni. Endob amun énda sénay kitab de, énda so ménbilang i de sala de. ¹⁴ Gido loo, ménléhu i kéluhanay étéwe tidéw dob Adame taman dob Moisesese, fiyon foy de étéw énda ménsala ro loo bé kéfélis Adame bé sugu i Tuluse.

I Adame maak anlung Kristowe non wén i gédotéy kéilawane tidéw dob berowe. ¹⁵ Endob békén ro ségiléw non i iray i Tuluse békén ségiléw bé sala Adame. Médooy étéwe ménléhu sabaf bé sala Adame. Endob toow na fo dakél i kégédaw i Tuluse irayén bé kéfésagad ne bé médoowe étéw sabaf bé kégédaw Jesu Kristowe. ¹⁶ Atin loo so bé ni, békén ségiléw i kégédaw i Tuluse bé sala Adame. Non mékukum i kéilawane sabaf bé sébaane saén sala Adame. Endob amun médooy de étéw réménigo médo do sala, ménwaléy métintuy kéilawane dob adafay Tuluse sabaf saén bé kégédaw ne. ¹⁷ Sabaf bé sala Adame, méléhu i kéluhanay kéilawane. Endob toow na fo mékégaif i rénigo Jesuse non sabaf bé kégédaw Jesu Kristowe, gédotén i kéfésagad i Tuluse brab kéfétintu nuwe. Atin i de étéw do waléy métintu sabaf bé kégédaw i Tuluse, beroy Tuluse méguléw.

¹⁸ Mélaw amuk sabaf bé sébaane sala Adame, mékukum i kéluhanane de, ségiléw so bé sébaane fiyo rénigo Jesu Kristowe. Non sabaf bé rénigo Jesuse, méfukas i kéluhanane inok énda mékukum ro brab gédoté roy umule magufusa. ¹⁹ Non i médoowe ménwaléy ménsala sabaf bé Adame énda modorén bé sugu i Tuluse, éndob médooy ménwaléye métintu

dob adafay Tuluse sabaf bé kéodor Jesuse bé sugu i Tuluse.

²⁰ I funay Tuluse nirayén i kitabe inok méuman i kégitone bé salae. Endob amun minut médooy kégitone bé salae, toow na fo méuman i kégédaw i Tuluse bé kéilawane. ²¹ Mélaw fiyon fo ké dakél i bagér i salae non méléhu i de étéw, toow na fo barakatan i kégédaw i Tuluse non féwaléyé no betom métintu. Mélaw méuyag tom taman sa taman sabaf bé Kadna tome Jesu Kristo.

6

Maak ménléhu i tafaye adat

¹ Ati mélaw i fégitungé tome? Wén keey i dufang gébéreh bé fatut fétausé tom kun i késala tome inok méuman i kéfésagad i Tuluse brab kégédaw ne betom. Endob békén fo katabuwan i nan. ² Enda fakayén ké taus tom mésala non i sunguwe adat tom maak ménléhuén brab ménwaléy tomén métintu. ³ Aw énda gétiga kom de kéluhanan bé amun bénautis tom, fénggito tom ménwaléy tom do dumo Jesu Kristowe, maak ménamung tom so bé kéléhu ne? Non Been i géménantinon betom. ⁴ Mélaw amun bénautis tom maak ménamung tom so bé kéléhu ne brab kélébénge de. Atin sabaf bé barakat i Tuluse, méntébule i Kristowe. Ménrigoy ni inok wén soy katom bé mantuwe umul brab adat.

⁵ Non amuk ménamung tom bé kéléhu Kristowe, tintu fo géamung tom so bé kétébule ne. ⁶ Atin gétuwa tom i ni, i tafaye umul tom brab adat tome maak ménléhuén énggéodor bé Kristowe dob kruse, inok i tafaye adat ménsala mékédanén. Mélaw

békénén riféy salae betom, non éndaén géfégeso no betom rémigo tete. ⁷ Non i étewe ménléhuén, éndaén gésalaén. ⁸ Atin non maak ménléhu tomén séréngan bé Kristowe, munur tom bé méuyag tom so betom ro Kristowe. ⁹ Non gétiga tom éndaén méléhu ségule i Kristowe non méntébuleén. Mélaw éndaén gétabanay léhuone de. ¹⁰ Ménléhu saén ségule inok gantino noy kéléhu i kéilawane non bé de sala tom. Atin méntébule, brab i umul ney funay Tuluse mésuwat. ¹¹ Mélaw loo so bé ni, fatut tédémé kom bé éndaén kailanga kom i rémigowe sala, non maak ménléhu gom séréngan bé Jesuse. Atin tédém gom i mantuwe umul gom brab adat gome sabaf bé kéwaléy gome do dumo Jesu Kristowe brab i umul gomey funay Tuluse mésuwat.

¹² Mélaw, do dumo gu, kagom fédayaén i de tete kétaya kom émfésala bé de lowoh gom dob duniyae ni. Kagom magayun bé de tete. ¹³ Atin kagom fédayaén i réfa i de lowoh gom mésala usaré kom fégérigo gom tete. Yamula iray gom i lowoh gome dob Tuluse inok usaré no bé fiyowe rigonén. Non been i fatute rigoné kom do ménfukasén tidéw dob kéléhue brab wénén i mantu umul gom brab adat. ¹⁴ Mélaw kagomén fédayaén i salae méguléwon begom, non éndaén sémarig gom bé kéodoro kome bé kitabe. Yamula sémarig gom bé kégédaw i Tuluse.

I kérihowe bé fiyowe

¹⁵ Wén keey i dufang gébéréh bé fatut fétausé tom kun soy késala tome non éndaén sémarig tom bé kéodor tome bé kitabe, atin sémarig tom saén bé kégédaw i Tuluse. Endob békén i nan. ¹⁶ Gétiga kom, amuk mamfun gom, waléy gom do rifén.

Mélaw amuk modor gom bé amu gome sala, méléhu gom. Endob amuk modor gom bé amu gome Tulus, waléy gom métintu. ¹⁷ Fésalamatu bé Tulse non fiyon fo ké riféy salae begom bé do géta, ménwaléy gom so méégét munur bé toowe kétoro fantag bé Jesuse énggélíngoo kom. ¹⁸ Atin amun méntangéy gomén tidéw dob salae, ménwaléy gom do métintu sugu-suguéy Tulse. ¹⁹ I funa kuwe ménbéréh bé ni ufama fantag bé riféne brab amue, inok magad i kégésobut gome bé kétoro guwe. Bé do géta, maak do rifén gom bé de tete kétaya kom. Mélaw namfuno kom i de tete do mékérésik rigoné kom brab ménumanan i de sala gom. Endob béleewe ni téféwaléy gom rifén dob métintuwe inok gérigono kom i fiyowe kétayay Tulse.

²⁰ Bé do géta, amun riféy salae séna begom, énda gétiga kom i fantage bé fiyowe brab métintuwe.

²¹ Bé do no gai, énda gédoté kom i barase sabaf bé de tete rénigo gom. Kéléhu saén i gédoté kome de sabaf bé de ni sala. Atin béleewe ni mémala gom fantag bé de rénigo gom bé do géta.

²² Endob béleewe ni méntangéy gomén dob salae brab ménwaléy gom do sugu-suguéy Tulse. Atin i gédoté kome baras i fiyowe umul taman sa taman brab fiyowe adat funa kom gérigó bé kétayay Tulse. ²³ Non i étéwe mésala, gédote noy bayad i salae, sani kéléhue. Endob i étéwe munur bé Kadna tome Jesu Kristo, iray i Tulsey umule magufusa dob beene.

7

Fantag bé kitabe

¹ Do dumo gu, gésobuto kom damén i ni non énggétiga kom i fantage bé kitabe. I kitabe wén i atura no bé étéwe taman méuyag séna. ² Ufama, i libune wén i bawagén. Ménbéréh dob kitabe bé énda fakayén sétayan bé ségiyowe saliyu bé bawag ne taman méuyag ro séna. Endob amuk ménléhuén i bawag ne, fakayén mawag ségiyo. ³ Mélaw amuk sétayan bé ségiyowe lagéy ké méuyag sénay bawag ne, énggélamfa brab énda nodoro noy kitabe. Endob amuk ménléhuén i bawag ne, fakayén mawag ségiyo brab énda ménsalaén. ⁴ Mélaw do dumo gu, ségiléw so bé betome, non amun ménléhuén i Kristowe génantino no betom, maak ménléhu tom so. Mélaw éndaén kailanga no odoro tom i kitabe niray Moise. Atin béleewe méuyag tom man séréngan bé Jesuse sabaf bé kétébule ne. Non i betome maak lowoh Kristowe brab Been i uléw tome. Mélaw gérigono tom i atiy kétayay Tuluse. ⁵ Bé do gétah, ménodor tom séna bé de tete kétaya tom. Atin non wén i de médoo do énda fakayén dob kitabe, toow fo ménuyot tom de rémigo. Atin non rénigo tom, ménkukum tom bé bayad i salae, sani kéléhue. ⁶ Endob béleewe, munur tomén bé Jesuse, mélaw fénukasén betom dob kitabe. Atin mélaw éndaén kailanga tom i modore bé kitabe inok waléy tom métintu, non amun ménléhu i Jesuse, maak ménléhu tom so funa tom ménfukas. Atin béleewe ni, wén i mantuwe agéwon fatut odoro tom. Been i Rémogor i Tuluse, sani témabangane betom. Mélaw éndaén kailanga tom i modore bé tafaye agéwon inok waléy tom métintu, sani kitabe tidéw dob Moise.

⁷ Ati mélaw i gébérého tome fantag bé kitabe?

Aw been i kitabe funa tome gésala? Békén! Yamula, i kitabe, fénggito no begén i de sala gu. Ufama, amuk énda énggétiga kuy kitabe mano, “Kago mingar,” énda gétiga kuy fantage bé kéingare. ⁸ Mélaw amun énggétiga ku tete i mingare, ménumanan i kéuyot guwe mingar sabaf bé kitabe. Non amuk énda i kitab, énda i bagér i salae. ⁹ Amun énda séna gétiga kuy fantage bé kitabe, énda méuyotu rémigo sala. Endob amun énggétiga kun i kitabe, toow fo ménuoyotu rémigo sala, ¹⁰ atin ménwaléyu médait méléhu. I funay Tuluse méniray bé kitabe, inok i de munur de méuyag ro taman sa taman. Endob ménsébéluwe non been uman i funa kuwe mékukum méléhu non énda géodoro ku de. ¹¹ Fénggakaray salae begén bé kitabe, atin kénukum i salae begén méléhu bé kitabe.

¹² Endob i kitabe, tidéw dob Tuluse, brab métintu brab fiyo brab mékétéfu. ¹³ Wén keey i dufang gébéreh bé i fiyowe kitab i funa tome mékukum méléhu. Endob békén toow i ni. Yamula, de sala tom i funa tome mékukum méléhu non énda géodoro tom i fiyowe kitab émfégito bé de sala. Mélaw sabaf bé kitabe, giton toow fo tete i de sala tom.

¹⁴ Gétiga tom fiyoy kitabe non tidéw dob Rémogor i Tuluse. Endob riféy salae begén non kéilawanu saén. ¹⁵ Enda gésobuto kuy rignoné kuwe. Non i kétaya kuwe rignonén, énda gérigono ku de. Yamula gérigono ku uman i kéikaa kuwe rignoné ku. ¹⁶ Atin amuk rignoné kuy éndae fakay dob kitabe, fiyon fo ké mikau de rémigo, giton i kéfagayu kuwe bé métintuy kitabe. ¹⁷ Mélaw, békén begén i rémigowe bé de ni do sala. Yamula rignonéy tetee dob lowoh

guwe. ¹⁸ Gétiga ku énda i fiyo dob tafaye adat gu. Non fiyon fo ké méuyotu fo rémigo bé fiyowe, éndob énda gérigono ku de. ¹⁹ Non énda gérigono kuy fiyowe kétaya ku rigoné ku. Yamula gérigono kuy tetee kéikaa ku. ²⁰ Atin amuk rigoné kuy békéne kétaya ku, békén begén i rémigowe de. Yamula rigonéy tetee dob lowoh guwe.

²¹ Ay niy mérigowe dob begéne. Amuk méuyotu rémigo fiyo, élénéy tetee dob lowoh guwe. ²² Endob i fiyowe dob fédéw guwe toow fo méuyot modor bé kétayay Tuluse. ²³ Endob i tetee dob lowoh guwe sébanil bé fiyowe dob fédéw guwe. Atin fégésé no begén rémigo bé békéne kétayay Tuluse. Mélaw maak ménfêrisuwu dob salae. ²⁴ Toowu fo mékégédaw-gédaw. Ati gétabange begén inok énda rifénu dob kagéne ni lowoh toow fo tete funa ku mékukum méléhu? ²⁵ I Tuluse, Been saén i gétabange begén. Mélaw toow fo fésalamata kuy Tuluse! Non ténangéyén begén sabaf bé rénigoy Kadna tome Jesu Kristo.

Mélaw i fédéw guwe modor bé kétayay Tuluse, fiyon fo ké i lowoh guwe géodor bé tetee.

8

I mantuwe adat

¹ I betome do ménwaléy dumo Jesu Kristowe, énda kukuméy Tuluse betom. ² Non sabaf bé kéwaléy tome dumo Jesu Kristowe, i Rémogor i Tuluse fénukasén betom brab nirayén betom i umule magufusa. Atin mélaw éndaén i mémégés betom mésala funa tom méléhu. ³ I kitabe énda gétabanga no betom, non énda géodoro tom de. Endob i

Tuluse, Been i témabangane betom. Sénuguén i Nga ne Jesus inok waléy kéilawan éndob énda i salaén. Tidéw béno, ménléhu i Jesuse génantino no betom inok mékédan i de sala tom. Mélaw éndaén kailanga tom i modore bé de tete kétaya tom. ⁴ I funay Tuluse réménigo bé ni inok géodoro tom i fatute dob kitabe. Fakay i ni amuk fémanduoy Rémogor i Tuluse betom, brab éndaén fémanduoy tetee kétayay de lowoh tom betom. ⁵ Non i de étéw fémanduoy tetee kétayay de lowoh ro, fégitungé ro saén i fantage bé tetee kétayay de lowoh ro. Endob i de étéw fémanduoy Rémogor i Tuluse, fégitungé roy fiyowe loo bé kétayay Rémogor i Tuluse. ⁶ I étéwe fémanduoy tetee kétayay lowoh ne, méléhu. Endob i étéwe fémanduoy Rémogor i Tuluse, méuyag taman sa taman, atin éndaén mékérit i Tuluse de. ⁷ Non i de étéw fémanduoy de tete kétayay de lowoh ro, sébanil bé Tuluse. Non énda modor ro bé kitab i Tuluse non énda gagané ro de. ⁸ I de étéw fémanduoy tetee kétayay de lowoh ro, énda géfésuwata roy Tuluse.

⁹ Endob i begome, éndaén fémanduoy tetee kétayay de lowoh gom begom. Yamula fémanduoy Rémogor i Tuluse begom, amuk bati i Rémogor i Tuluse dob begome. Atin i éndae batioy Rémogor Kristowe, békén so kuyug Kristowe. ¹⁰ Endob amuk bati i Kristowe dob de fédéw gom, fiyon fo ké méléhu i de lowoh gom sabaf bé de sala gom, méuyag gom taman sa taman non métintu gom dob adafay Tuluse. ¹¹ I Tuluse, Been i téménébulee bé Kristowe. Atin amuk bati i Rémogor i Tuluse dob de fédéw gom, tébuleé no so begom bé Rémogor ne bati dob begome.

¹² Mélaw do dumo gu, kailanga tom i modore,

éndob békén i tetee kétayay de lowoh tom i fatute odoro tom. ¹³ Non amuk odoro kom i fémandu i tetee kétayay de lowoh gom, méléhu gom. Endob amuk odoro kom i fémandu i Rémogor i Tuluse, tagaké kom i tetee tafay adat brab méuyag gom taman sa taman. ¹⁴ Non i de fémanduoy Rémogor i Tuluse, beroy de nga i Tuluse. ¹⁵ Non i Rémogor i Tuluse nirayén dob betome, békén fénwaléyén betom do rifén mégilak bé Tuluse. Yamula fénwaléyén betom do nga i Tuluse. Atin sabaf bé Rémogor i Tuluse, gétawaga tom i Tuluse “Boh tom.” ¹⁶ Atin i Rémogor i Tuluse, Been i émfégésobute betom bé do nga Tulus tom. ¹⁷ Atin amun do ngaén betom, gédoté tom moso i de kéfiyonon fénasadén betom. Atin gédoté tom soy de éntingayén gédoté Kristowe. Non amuk mérasay tom ségiléw bé kérasay Kristowe, gédoté tom i toowe fo fiyo séréngan bé Beene.

I gaiwe moso

¹⁸ Atin dob karang guwe de, ulanden bé de kérasay tom dob duniyae ni béleewe. Non toow na fo dakél i bantugane gédoté tom moso. ¹⁹ Non i kéluhanay de éntingayén lénimbag i Tuluse, toow fo ongot-ongoté roy gaiwe fégitoy Tulusey de ngaén. ²⁰ Non i de éntingayén lénimbagén, éndaén ménfiyo ro, békén dob karowe kétayan éndob dob kétayay Tuluse non Been i kéménukume de. Endob wén soy inam de, ²¹ non i kéluhanay lénimbag ne, fégaliné no so inok éndaén mérénah ro, brab éndaén riféy kéléhue bero, non féwaléyéy Tuluse bero mantu loo bé kéféwaléy ne bé de ngaén mantu. ²² Non gétiga tom taman béleewe ni, i kéluhanay de lénimbagén démorong ro loo bé kédorong i kéumahane libun.

Non ongot-ongoté roy kéfuwaléye bero mantu. ²³ Atin békén saén i berowe. Non i betome, énggédot tomén i Rémogor i Tuluse, sani tandae bé wén nay iray i Tuluse betom. Mélaw démorong tom so dob de fédéw tom bé kéongot-ongot tome bé kéfuwaléy i Tuluse betom do ngaén brab kéfégal nuwe bé de lowoh tom. ²⁴ Ménfukas tom sabaf bé inam tome bé Tuluse émféantu betom inok méuyag tom taman sa taman. Endob amuk gito tomén, békénén inam. Non wén i inam tom amuk énda séna gito tom i no ongot-ongoté tom. ²⁵ Endob amuk wén i inam tom atin énda séna gito tom i no inam tom, témingkél tom ongot-ongot.

²⁶ Loo so bé nan i kétabangay Rémogor i Tuluse betom amuk énda tintu méégét i kéunur tome. Non énda gétiga tom i atiy fatute dasala tom. Endob fédasaléy Rémogor i Tuluse betom dob de fédéw tom usaré noy de éntingayén énda gébérého tom de. ²⁷ Atin i Tuluse, sani gétiga noy de fédéw tom, gésobuto noy kédasal i Rémogor ne non démasal mongot témabang betom do munur loo bé kétayay Tuluse.

²⁸ Atin gétiga tom i ni. I de betom fénimu i Tuluse, sani de étéw fénémilién sabaf bé kétaya nuwe, fiyon atiy mérigowe dob betome, rigonéy Tulusey nan bé kéfiyono tome. ²⁹ Non bé do gétah, énggétigay Tuluse nén atiy isuwe do waléy ngaén. Atin fénémilién bero inok rénigo no bero waléy loo bé Nga ne Jesus, inok i Beene waléy ofo tom. ³⁰ Atin i de betom do fénémili, fénunurén betom, atin féntintu no betom, maak énda i sala tom. Atin féamungé no so betom bé kégérotor Kristowe.

I kégedaw i Tuluse

³¹ Amuk fégitungé tom i fantage bé ni, gétiga tom i ni: I Tulusey dumo tome. Mélaw énda i gétaban betom. ³² I Tuluse énda ménikaén miray bé buntunge Ngaén Jesus. Yamula ténulakén fénggéganti no betom kéluhanan. Amuk loo bé nan i kégédaw ne, irayén so betom i kéluhanay kailanga tome. ³³ Enda i gétébo betom do fénémili i Tuluse. Non Tulusey ménféwaléye betom métintu dob adafanuwe. ³⁴ Enda i gékukum betom. Non i Jesu Kristowe, Been i ménléhu brab méntébule brab déméniyat mangéy dob kuwonoy Tuluse inok ongoté no fésagadan tom. ³⁵ Enda i gékédan bé kégédaw Kristowe betom. Fiyon fo ké kérégénan tom, taloo no wén i émférasay betom, taloo no mélayaf tom, taloo no méskinan tom, taloo no kakaidan tom, taloo no méléhu tom, énda gékédana roy kégédaw Kristowe betom. ³⁶ Non wén i Ménsulate Kébéréh i Tuluse mano, “Kakaidan tom féléhuén sénga tékélid sabaf betom i do kuyugén. Maak do bilibili tom gédét do sumbalién.” ³⁷ Mélaw fiyon fo ké kakaidan tom, témaban tom so sabaf bé Jesuse sani mégédawe betom. ³⁸ Non gétiga ku énda i gékédan bé kégédaw i Tuluse betom, fiyon fo ké méléhu tom taloo no méuyag tom. Fiyon i de télaki taloo no do saitan, énda gékédana roy kégédaw Jesuse betom. Enda i éntingayén dob ni béleewe taloo no mangéy séna dini, gégaga de. I de barakat ro énda gégaga ro. ³⁹ Enda i éntingayén dob rotoro, taloo no dob ménaléme, gégaga de. Enda i sébaan lénimbag gékédan bé kégédaw i Tuluse betom fénaagéwén dob Kadna tome Jesu Kristo.

9

Fantag bé de Judio

¹ Wén i béréhé ku begom. Atin i ni béréhé ku, toow fo toow. Munuru bé Kristowe, mélaw énda témugiu. I Rémogor i Tuluse bati dob fédéw guwe brab mémanduon begén. Mélaw gétiga ku, toow i ni béréhé ku begom. ² Toow fo tete i fédéw guwe béleewe ni brab démawét i fédéw guwe non bé de étéw gu, do dumo gu Judio, non énda munur ro bé Kristowe. ³ Amuk gagané ku saén, méuyotu damén mékukum gémantinon bero, brab waléyu sésuway bé Kristowe, inok i de dumo gu do Judio waléy ro munur bé Kristowe. ⁴ Beroy de tényakuf i Tuluse bé do gétah maak do ngaén. Fénggito no beroy barakat ne, brab fénasada no bero féfioné no bero. Brab nirayén beroy kitabe, brab fatute adat bé kéféngadafe, brab do fasad. ⁵ Fénémili i Tulusey de katufua ro. Brab i Kristowe, ségétéw bero amun ménwaléy kéilawan, non ménumah ségétéw Judio. Mélaw i Tuluse, sani méguléwe bé kéluhanane, médayéw dam taman sa taman! Amen!

⁶ Enda bénreh gu de ké énda tumanéy Tulusey fasad ne dob de Judio. Non békén kéluhanay de Judio do tintu méngintulus loo bé fatute damén. ⁷ Békén kéluhanay de Judio, sani de séfu Abraham, do tintu méngintulus. Non bénreh i Tuluse dob Abrahame bé do gétah mano, “Do séfu i nga me Isak saén i de tintu séfuém.” ⁸ Ay niy atag i ni, békén kéluhanay de séfu Abraham do nga i Tuluse. Non i Isake ménumah sabaf bé kéunur Abraham bé fasad i Tuluse. Atin ségiléw so béleewe ni. Non

i de étéw do séfu Isake tidéw dob fasad i Tuluse dob Abrahame, i ménwaléye do nga i Tuluse. ⁹ Non fénsad i Tuluse bé Abrahame mano, “Bé fatute gai, séfuleu. Atin bé béno, géféngénga i bawag me Sarah ségétéw nga lagéy.”

¹⁰ Atin békén saén i ni. Non i nga ruwe féndawét Isak wén i ruwo gétéw ngaén bé bawag ne Rebekah. Beroy de séfing féndawét Jakob brab Esaw. ¹¹⁻¹² Atin amun obor sénay Rebekahe de, bénréh i Tuluse de mano, “I ofoe de waléy sugu-suguéy tuwaréye de.” Mélaw bénréh i Tulusey fantage bé ati mérigowe dob de ni do nga, fiyon fo ké énda séna ménumah ro, brab fiyon fo ké énda séna réménigo ro fiyo taloo no tete. Réningoy Tulusey ni inok gétiga tom i kéfémili i Tuluse bé békén sabaf bé fiyowe rigonéy de étéw taloo no bé tetee, yamula sabaf bé kétayay Tuluse saén. ¹³ Non wén i Ménsulate Kébéréh i Tuluse mano, “Toow na fo fénimu guy Jakobe bé Esawe.”

¹⁴ Amuk loo bé ni, aw gébéhého tom ba énda mééntang i rigonéy Tuluse? Békén! ¹⁵ Non ménbéréh i Tuluse dob Moisesé bé do gétah mano, “I étéwe kétaya ku kéurayay na guwe, méuray i na guwe de. Atin mégédawu bé étéwe kétaya ku kégédawa ku.” ¹⁶ Mélaw i funay Tuluse féfiyoné noy étéwe békén sabaf bé réningoy étéwe loo ké kétayay étéwe. Yamula i funa nuwe saén émféfiyo bé étéwe non bé kégédaw ne de. ¹⁷ Non wén i ni Ménsulat Kébéréh i Tuluse dob datue dob Egipto mano, “I funa kuwe beem ménféwaléy datu inok fégito guy barakat guwe sébanil beem, atin émbantugu mélaw dob kéluhanay sugud i duniyae ni.” ¹⁸ Mélaw

gétiga tom mégédaw i Tuluse bé de étéw kétaya no kégédawa no. Brab fétégasé noy uléw i de étéw kétaya no fétégasé no.

¹⁹ Atin amuk sumbulo kom begén bé bénréh guwe makom, “Sedek kukuméy Tulusey de étéw ké énda munur ro sabaf bé kéfétégas i Tuluse bé de uléw ro? Enda i géatuh bé Tuluse.” ²⁰ Endob énda i kuwagib gom sémumbul démowoy bé Tuluse loo bé nan. Ufama, i binanggae énda gérikلامو no dob réménigowe de mano, “Sedek rénigo mo begén loo bé ni?” Ségiléw so bé étéwe, énda fatut rikلامو no dob Tuluse. ²¹ Non i rémigowe bé ruwowe timan binangga, fiyon fo ké sébaan saén i fégerigowe de, sani métégase fantad, wén i kuwagibén rémigo bé sébaane de toow na fo fiyo brab balilaga.

²² Ségiléw so bé rénigoy Tuluse. Méuyot i Tuluse émfégito bé kékérit ne brab émfégétigan bé barakat ne. Atin toow fo téningkélén i kékérit ne bé de étéw fatut mékukum. ²³ Atin méuyot so émfégito bé toowe kéfiyo no, énggiton dob dakéle kégédawén be-tom do méntafayén féwaléyé no fiyo loo bé Beene. ²⁴ Non betom i de fénémili i Tuluse, békén saén tidéw dob de Judio, yamula fiyon foy tidéwe dob de békén Judio so. ²⁵ Non wén i Kébéréh i Tuluse fénsulatén bé Hoseawe mano, “I de étéw békén kagén, féwaléyé ku bero do kagén étéw. Atin i de étéw énda séna mégédawu bero, mégédawunén bero. ²⁶ Atin dob ingéde bénrého ku bé békén ro do kagén étéw, diyo fédawétén ro do nga i méuyage Tulus.” ²⁷ Atin ménbéréh soy Isaiase bé do gétah fantag bé de Judio mano, “Fiyon fo ké médooy de Judio loo bé kédooy de farék dob de dénsaan énda

kéluhana ro méfukas dob de sala ro, éndob kloh saén.
²⁸ Non i Kadnane fagayasé no kukumén i kéluhanay kéilawane.” ²⁹ Atin ménbéréh soy Isaiase bé do géta h mano, “I barakatane Kadnan Tulus, amuk énda méuray i na nuwe betom do Judio, météy tom mékukum kéluhanan loo bé kékukum ne bé de étéw dob Sodom brab dob Gomora.”

³⁰ Ay niy atag i ni bénréh gu. I de békén Judio, fiyon fo ké énda téménlama ro waléy métintu, wén i do ménwaléy métintu bero dob adafay Tuluse sabaf bé kéunur ruwe. ³¹ Endob i de Judio, énda waléy ro métintu fiyon fo ké télamané roy waléye métintu bé kéodoro ruwe bé kitabe. ³² Sede? Non énda séménarig ro bé Jesu Kristowe. Yamula séménarig ro bé de rigoné ro. Mélaw maak énggébangukud ro dob dakéle batéw. ³³ Non wén i Ménsulate Kébéréh i Tuluse mano, “Fédiyoé kuy batéwe dob Sion, sani ingéd i de Judio. Atin i de étéw énda méginugut ro de, maak gébangukud ro brab mélawu ro. Endob i de étéw munur ro de, féfiyoné ku bero.”

10

¹ Do dumo gu, ay niy kétaya kuwe brab kédasal guwe dob Tuluse: Méuyotu de fo ké méfukas i de dumo gu Judio dob de sala ro. ² Gétiga kuy témantu ro méngintulus, éndob békén katabuwan i kéféngintulus ruwe non békén toow i kétoroe unuro ro. ³ Enda nodoro roy aguwone fantag bé kéfétintuy Tuluse bé étéwe. Yamula téménlama ro rémigo karo agéwon waléy métintu, sani kéodoro ruwe bé kitabe. Atin mélaw énda ménodor ro bé agéwoy Tuluse. ⁴ Wén i mantuwe agéwon mangéy dob Tuluse. Been i kéunure bé Jesu Kristowe.

Mélaw i de munur bé Kristowe waléy ro métintu. Atin éndaén kailanga roy modore bé kitabe inok waléy ro métintu.

⁵ Sénulat Moisesey fantage bé kéwaléye métintu sabaf bé kéodorone bé kitabe mano, “Amuk wén i étéw tintu fo modor bé kitabe énda félisé no de, gédoté noy umule magufusa.” ⁶ Endob ay niy Ménsulate Kébéréh i Toulouse fantag bé kéwaléye métintu sabaf bé kéunure mano, “Kagom fégitungén de ké kailanga kom sélédén i Kristowe dob lawayo inok féangyéy kom fantad mangéy dob betome. ⁷ Atin kagom fégitungén de ké kailanga kom i mangéye dob gonoy de ménléhu inok angyéy kom tébuleén i Kristowe.” ⁸ Non ay niy Ménsulate Kébéréh i Toulouse mano, “Toow fo gédét i kébéréh i Toulouse dob begome. Diyo dob de ba gom brab dob de fédéw gom.” Atin been i niy Fiyowe Uret fantag bé kéunure bé Kristowe ureté key. ⁹ Non amuk fayagé kom i Jesuse Kadnan bé de ba gom, brab amuk toow fo méginugut gom dob de fédéw gom bé ténébule i Tulusey Jesuse, méfukas gom dob de sala gom. ¹⁰ Non i kéunure dob de fédéw i funane waléy métintu dob adafay Toulouse. Brab bé kéfayage de bé baey funane méfukas dob de sala. ¹¹ Non wén i Ménsulate Kébéréh i Toulouse mano, “I kéluhanay munure de gédoté ro saén i fiyowe.” ¹² Non dob adafay Toulouse énda i sébidanay de Judio brab de békén Judio. Enda i ramigoy Toulouse. Non i Kristowe, Been i Kadnay kéluhanay de munur dob Beene, brab tabangé noy kéluhanay de témawag mongot dob Beene. ¹³ Non wén i Ménsulate Kébéréh i Toulouse mano, “I kéluhanay de témawag bé Kadnane mongot tabang, méfukas ro.”

¹⁴ Endob énda gétawagay de étéw de amuk énda séna munur ro de. Atin énda géunur ro amuk énda séna énggélíngoo roy fantage bé Jesuse. Atin énda gélingoo ro de amuk énda i muret fantag bé Jesuse dob berowe. ¹⁵ Atin énda i géuret de amuk énda i séménugu bé murete. Wén i Ménsulate Kébéréh i Tuluse fantag bé ni mano, “Toow fo fiyoy kégumah i de étéw magéw mangéy muret bé Fiyowe Uret.” ¹⁶ Endob békén kéluhanay de mégélingo munur bé Fiyowe Uret. Non wén i sénulat Isaiase dob Ménsulate Kébéréh i Tuluse mano, “Kadnan, kloh i de munur bé uret geye.” ¹⁷ Mélaw géunur i étéwe amuk gélingoo noy toowe uret fantag bé Kristowe.

¹⁸ Wén keey i émbéréh mano, “I funay de étéw énda munur non énda séna énggélíngoo ro de.” Endob békén toow i nan non i kéluhana ruwe énggégélingo ron. Non wén i Ménsulate Kébéréh i Tuluse mano, “I urete énggélíngoon dob kéluhanay sugud i duniyae, atin i kébéréhe ménlégéb dob kéluhanane.” ¹⁹ Atin amuk wén i émbéréh mano, “Endob i de Judio énda énggésobuto ro de keey,” énda toow i nan. Non sénulat Moisehe dob Ménsulate Kébéréh i Tuluse mano, “Fédaléwé ku begom do Judio non fukasé kuy de békén Judio. Atin fékéríté ku begom non mégédawu bé de étéw énda énggétiga ro Begén bé do géta.” ²⁰ Atin ménkéntay i késulat Isaiase de so mano, “I de étéw énda sénléd ro Begén, énggétiga roy fantage bé Begéne non fénfégétiga ku bero.” ²¹ Endob bénréhén i fantage bé de Judio mano, “Toow fo métégas i de uléw ro brab énda modor ro bé kétaya kuwe. Non fiyon fo ké dé moyun tawagé ku bero, éndob mika ro mégélingo.”

11

Fantag bé de Judio moso

¹ Gido loo, kagom fégitungén de ké ténagak i Tuluse nén i de Judio. Fiyon i begéne, ségétéwu so Judio tidéw dob katufua keye Abraham brab ségétéwu so séfu Benjamin, ségétéw so Judio. ² I Tuluse énda ténagakén i de kaan do étéw fénémilién bé do getah. Gétiga kom damén i sénulat Eliase fantag bé sala i de Judio. Déménasal i Eliase dob Tuluse mano, ³ “Kadnan, fénléhu i de Judioy de sénarigo mo muret bé kébéreh me. Atin généba roy de ahayan do tulakan gonoy de étéw méngadaf Beem. Atin begén séden i ménsamae méngadaf Beem, brab méuyot ro so méméléhu begén.” ⁴ Endob i Tuluse séménumbul mano, “Wén i fitéw ngibu do dumo mo do Judio fénluyu gu inok énda mamung ro méngadaf bé kéninontowe Baal.” ⁵ Ségiléw so bé béleewe ni, non wén soy kloh fénémili i Tuluse bé de Judio sabaf bé kégedaw ne bero. ⁶ Fémilié noy de étéwén békén sabaf bé de rénigo ro, yamula sabaf saén bé kégedaw ne bero. Non amuk fémilié noy de étéw sabaf bé galbék ruwe, békén sabaf saén bé kégedaw ne bero.

⁷ Amuk loo bé nan, i de Judio énda gito roy séléde ruwe, sani kétintuwe. Non kloh saén bé de Judioy ménwaléye de métintu, sani de fénémili i Tuluse. Atin i de dumo de ménwaléy métégas i de uléw ro. ⁸ Non wén i Ménsulate Kébéreh i Tuluse mano, “I Tuluse fénwaléyén bero énda géfégitung brab énda gégito brab énda gégélingo inok énda gésobut ro taman béleewe ni.” ⁹ Atin bénreh Dabide so dob Ménsulate Kébéreh i Tuluse mano, “Géfégitung

ro damén bé énda i sala ro non bé de médoos do kéfiyonon niray i Tuluse bero. Mélaw mékukum ro damén. ¹⁰ Waléy ro damén do langafén, inok énda gégito ro. Brab waléy ro damén do sungkungan taman sa taman sabaf bé de émbéogat kérégenon oboé ro.”

¹¹ Mélaw i de dumo gu do Judio maak énggébangkud ro sabaf énda ménunur ro bé Kristowe. Endob kagom fégitungén de ké ménlawu ro brab énda géfétindégoy Tuluse bero. Non i kéika ruwe bé Kristowe, ménwaléy kéfiyonoy de békén Judio. Non i urete fantag bé Kristowe ménlégeb dob de békén Judio funa ro ménfukas dob de sala ro. Ménrigoy ni inok i de Judio waléy ro médaléw. ¹² I kégsala i de Judioy funay kéluhanay étéwe fénfioy Tuluse. Non sabaf bé kéika i de Judio de, ménwaléy do munur i de békén Judio. Mélaw méumanan i kéfiyonone iray i Tuluse bé gaiwe gésénule i de Judio brab munur ro bé Kristowe.

Ufama bé Kayéwe

¹³ Atin fantag man bé begome do békén Judio, wén i béréhé ku begom. I begéne ségétéwu apostol sénugu mangéy dob begome do békén Judio. Atin i funa kuwe magayas gémalbék, ¹⁴ inok i de dumo gu do Judio waléy ro damén médaléw bé kéfukase begom funay de dumo bero waléy so moso munur bé Kristowe inok méfukas ro so. ¹⁵ Non amun ménika i Tuluse bé de Judio, énggésénule i de békén Judio atin ménwaléy ro do dumoy Tuluse. Atin mélaw méumanan i kéfiyonone iray i Tuluse amuk séfule i de Judio waléy dumoy Tuluse, non maak do ménléhu do méntébule.

¹⁶ Atin non i Abrahame munur bé Tuluse, wén so mosoy do séfuén waléy munur bé Tuluse. Non amuk fiyoy darir i kayéwe, fiyo soy de fongo no. ¹⁷ I de Judio ségiléw ro bé kayéwe mégonok. Atin Tulusey gefee de. Atin kénléngén i dumoy de fongo. Atin i begome, sénumfat i Tuluse begom diyo atin féwaléyén begom do mantu fongoy kayéw i Tuluse. Mélaw gégedot gom so do kéfiyonon tidéw dob Tuluse ségiléw bé de Judio. ¹⁸ Endob kagom fégitungén de ké toow gom fo gérotor na bé de Judio. Non ségiléw gom so do falan fongo. Atin fatut gétiga kom i ni, i darire uyagé noy fongowe, békén i fongowey muyage bé darire.

¹⁹ Atin amuk émbéréh gom makom, “I Tuluse kéndá noy de dumoy de Judio inok tanggafé no betom do békén Judio.” ²⁰ Toow i nan. Endob i funa ruwe ménkédan non énda munur ro. Atin i funa kome ménsumfat non munur gom. Mélaw ingat gom, brab kagom félangka-langka. ²¹ Non amuk kénléng i Tulusey de sungu do fongo sani de Judio, kéléngé no so begom do mantu fongo amuk témérén gom so munur. ²² Mélaw énggiton i kégedaw i Tuluse brab kékukum ne. Kukumé noy de étéw énda munur ro. Endob toow fo mégédaw begom amuk fédayday gom témayakuf bé kégedaw ne. Endob amuk énda fédayday gom, kédané no begom loo bé de sungu do fongo. ²³ Atin i de Judio, amuk éndaén fédayday ro mika bé Tuluse brab amuk munur ro bé Jesuse, tayakuféy Tuluse man bero brab sumfaté no bero dob sunguwe gonon dob kayéw ne non fakay rigonéy Tulusey ni. ²⁴ Non amuk i de fongo tidéw dob ségiyowe kayéw,

sani begome do békén Judio, fakay sumfaté no dob kayéw ne, toow na fo magad i késumfat ne ségule bé de fongo tidéw dob nan kayéw, sani de Judio.

I kégédaw i Tuluse

²⁵ Do dumo gu, méuyotu de fo ké gétiga kom i toowe tidéw dob Tuluse fiyon fo ké énda gésobutoy de étéw de bé gétahe. I funa kuwe de émfégétigan begom inok énda fédayéw-dayéw gom non makom ké toow gom na fo gérotor bé de Judio. I kétégas i uléw i de Judio, énda démaydayén. Non wén so moso i gai gésénule ro. Been i gaiwe moso ké munur i kéluhanay de békén Judio fénémili i Tuluse. ²⁶ Tidéw béno, i kéluhanay de Judio méfukas ro so. Non wén i Ménsulate Kébéréh i Tuluse mano, “Wén i mémukase gégumah tidéw dob de Judio inok féwaléyé no métintuy de Judio. ²⁷ Atin kédané kuy de sala ro loo bé fénsad guwe bero.” ²⁸ I de dumo bé de Judio ménwaléy ro sébanil bé Tuluse non énda munur ro bé Fiyowe Uret. Ménrigoy ni inok méfukas gom do békén Judio. Gido loo, mégédaw i Tuluse bé de Judio non beroy de fénémilién, atin non bé fasad i Tuluse dob katufuay de Judio. ²⁹ Non i Tuluse énda méfégalin i kéfégitung ne bé atiy fémilié nuwe brab iraya nuwe kéfiyonon. ³⁰ Atin fantag man bé begome do békén Judio, bé do gétah énda modor gom bé de sugu i Tuluse. Endob béleewe énggédot gom i kégédaw i Tuluse non fénlis i de Judio. ³¹ Atin loo soy berowe, non fiyon fo ké énda modor ro bé de sugu i Tuluse béleewe ni, fakay i Tuluse méurray i na nuwe bero brab fésadagé no bero moso loo bé rénigo nuwe dob begome sabaf bé kégédaw ne. ³² Non i Tuluse, maak fénférisu noy kéluhanay de

étew sabaf bé de sala ro brab fénggito no médait ro mékukum. I funa nuwe réménigo bé ni inok mégédaw bé kéluhanane bé kéfésagad ne.

³³ Toow fo mégédaw i Tuluse! Toow fo gétigan i Tuluse brab métilédtéd! Enda i gésobut bé kégétiga nuwe taloo no rigoné nuwe. ³⁴ Non wén i Ménsulate Kébéréh i Tuluse mano, “Enda i étew gésobut bé kégétigay Tuluse taloo no kéfégitung ne. Atin énda i géféginau bé Tuluse.” ³⁵ Atin wén soy Ménsulate Kébéréh i Tuluse mano, “Enda i géféélét dob Tuluse inok wén i utongén.” ³⁶ Non i Tulusey léménimbage bé kéluhanay de éntingayén, brab Beeney muyage brab méguléwe bé kéluhanane. Atin i kéluhanay de éntingayén kaan inok médayéw. Médayéw damén i Tuluse taman sa taman. Amen.

12

I galbéke kay Tuluse

¹ Mélaw do dumo gu, sabaf bé dakéle gédaw i Tuluse betom, ongoté ku dob begome ké fédaya gom i Tuluse méguléwon begom. Been i maake tulak gom énda méléhuén. Fatut tintu fo fiyoy rigoné kome inok mésuwat i Tuluse de. Been i fatute kéféngintulus gom. ² Atin kagom miring bé adat i de tete dob duniyae ni. Yamula fédaya gom i Tuluse fégaliné no begom bé kéféwaléy ne mantu bé de kéfégitung gom. Tidéw béno, gétiga kom i kétayay Tuluse sani fiyowe brab métintuwe brab mékésuwate.

³ Atin non niray i Tuluse begén i aturane, béréhé ku begom i ni: Kagom fégitungén de ké toow gom na fo gérotor bé de dumo gom. Yamula térifantad

gom brab i séngae ségétéw begom fatut kémarang bé lowoh ne loo bé kéunure niray i Tuluse dob beene. ⁴Ufama, fégitung gom i lowoh i étéwe. Wén i médoos do réfaén. Atin i de réfa lowoh békén ségiléw i de rigoné ro. ⁵Atin ségiléw so bé niy betome do munur bé Kristowe. Non fiyon fo ké médoos tom, ménwaléy tom maak do réfa i lowoh Kristowe. Atin maak sésumfat tom kéluhanan. ⁶Toow fo mégédaw i Tuluse. Non tidéw dob Beene wén i do séségiyo-giyo kéfurungo tom. Mélaw fatut rigonéy séngae ségétéw i kéfurungone niray i Tuluse de. Amuk i ségétéwe betom furung muret bé kébéreh i Tuluse, fatut muret loo bé kéunure niray i Tuluse de. ⁷Amuk furung go témabang, tabang go. Amuk furung go témoro, toro go. ⁸Amuk furung go émféfiyo fédéw, rigo mo. Amuk furung go miray, iray go témantu. Amuk furung go méguléw, fégoror go féguléw. Amuk furung go mégédaw, férorém i na muwe mégédaw.

⁹Atin békén ubo-ubo saén i kégedaw gome bé de dumo gom. Atin fatut ikaa kom i tetee. Atin lékafit gom dob fiyowe. ¹⁰I betome, do sédumon tom sabaf bé Kristowe, mélaw fatut tom ségedaw. Atin fatut méraan i na tome séfégadat. ¹¹Kagom faukén, yamula fatut fégoror gom rémigo bé kétayay Kadnane sabaf bé fiyowe fédéw gom. ¹²Fatut moror tom non wén i inam tom dob Tuluse. Atin fatut témingkél tom bé de mérégén. Atin fatut démoyun tom démasal. ¹³Atin fatut sétukidé tom i éntingayéne katom dob de dumo tom munur bé Kristowe amuk méskinan ro. Brab fatut tayakufé tom i de étéw dob de lawi tom fiyon fo ké énda

gélolo tom de séna.

¹⁴ Kagom ongotén i kékukum i Tuluse bé de étéw émférasay begom. Yamula fatut dasal gom dob Tuluse inok féfiyoné no bero. ¹⁵ Fatut mamung tom moror bé de étéw moror brab mamung tom kémérew dob de étéw kémérew. ¹⁶ Fatut waléy sébaan i fédéw tome do munur bé Jesuse. Atin kagom félangka-langka, yamula fatut tom séloyuk bé de étéw térifantad. Atin kagom fégitungén de ké do toow gom fo métilédtéd.

¹⁷ Amuk wén i réménigo tete dob begome, kagom sémuli. Yamula fatut rigo gom saén i fiyowe inok énda i gédowoy begom. ¹⁸ Rigo gom i fiyowe taman gagané kom inok énda i ségiyo étéw mékérit begom. ¹⁹ Atin do dumo gu, fégétédém gom i ni, kagom sémuli bé tete. Yamula fédaya gom i Tuluse sémuli bé kérit ne. Non wén i Ménsulate Kébéréh i Tuluse mano, “Begén i sémuli. Begén i kémukum, bang i Kadnane.” ²⁰ Atin fatut odoro tom i ni Ménsulat Kébéréh i Tuluse mano, “Amuk mélayaf i sébanile beem, féamaém. Atin amuk térumén, féinémém. Non amuk rigoné moy ni, waléy de mémala.” ²¹ Kagom fédayaén i tete sémugu begom rémigo tete. Yamula rigo gom fiyo inok tabanan i tete.

13

Fantag bé de gémamak kukuman

¹ Fatut i kéluhanay étéwe modor bé sugu i de gémamak kukuman. Non i kéluhanay méguléwe, nirayay Tuluse bero aturan. Atin i ménfétindége bé governowe, Tulus. ² Mélaw i sébanile bé governowe, sébanil bé féntindég i Tuluse, atin mélaw

mékukum i no étéw. ³ Non i de rémigo fiyo énda kailanga ro mégilak bé de gémamak kukuman. Yamula i de rémigo tete kailanga ro mégilak ro bero. Amuk méuyot gom ké énda i funa kom mégilak bé de méguléw, rigo gom saén i fiyowe. Atin dayéwé ro so begom. ⁴ Non i de méguléw, berowey sugu-suguéy Tuluse inok fiyoy goho kome. Endob amuk rémigo gom tete, fatut mégilak gom bero non wén i kuwagib ro kémukum. Berowey suguéy Tuluse kémukum bé de rémigo tete. ⁵ Mélaw fatut tom modor bé sugu i de gémamak kukuman. Békén saén sabaf bé kékukum ruwe éndob sabaf so bé gétiga tom i fatute.

⁶ Been i ni soy funa tome mayad buwis. Non i de méguléw, berowey de sugu suguéy Tuluse amuk rigoné roy fatute rigoné ro. ⁷ Mélaw fatut bayada tom bé katabuwaney kéluhanay buwis tome. Atin fatut fégadata tom i de gémamak kukuman.

⁸ Kagom mutong. I maake utong gom saén i kégédaw i dumo gome, atin bayada kom bé gédawe sénga tékélid. Non i tintuwe mégédaw bé dumo nuwe tumané noy kitabe. ⁹ Non wén i ménsulate dob kitabe mano, “Kagom lémamfa. Kagom méméléhu. Kagom ménakaw. Kagom mingar.” Atin i de ni sugu brab de dumo de, fakay odoro tom amuk modor tom bé ni sugu mano, “Fégédaw go bé dumo muwe, ségiléw bé kégédaw me bé kaame lowoh.” ¹⁰ I étéwe mégédaw bé dumo nuwe, énda rigoné noy tetee dob beene. Mélaw i kégédawe, been i niy kétumane bé kéluhanay de kitab.

¹¹ Atin fatut ségédaw tom non gétiga tom i ni

gai. Endaén mérugayén tidéw béleewe, séfule i Kristowe. Béleewe toow na fo gédét i nan gai bé amun méngganay gomén munur bé Kristowe. Mélaw fatut mingat tom de brab kagom iringén i ségétéwe fidong. ¹² Non béleewe ni maak kélungonon éndob gédétén fuweh, sani késéfule Kristowe. Mélaw fatut kédané tom i de tete adat tom tidéw dob délémane. Atin fatut tom rémigo fiyo non been i niy maake kulangé tom niray Kristowe betom do étéw bati dob géfékayae. ¹³ Fatut rignoné tom i fiyowe loo bé fatute rignonén dob géfékayae. Mélaw kagom téolo-olon, taloo no mamung bé de tete karagiya, kagom sétayan bé ségiyowe saliyo bé bawag gome, kagom sékerit, brab kagom médaléw. ¹⁴ Yamula ongot gom dob Kadnane Jesu Kristo tabanga no begom rémigo bé fatute. Atin kagom odoron i de tete kétayay de lowoh gom loo bé tafaye adat gom.

14

Fantag bé amaéne

¹ Amuk wén i dumo gom munur bé Kristowe, éndob énda séna méégét i kéunur ne, tayakuf gom. Atin kagom séédél de ké ati kaane karang. ² I étéwe méégét i kéunur ne, gékaranga noy fakay amaé noy kéluhanay de amaén. Endob i étéwe énda séna méégét i kéunur ne, karangé noy fénéngalaf saén i fakaye amaé no. ³ I étéwe mama bé kéluhanay amaéne, békén fatut siyawé noy dumo nuwe ké mama saén fénéngalaf. Atin i étéwe mama saén fénéngalaf, békén fatut dowoyé noy dumo nuwe ké mama bé kéluhanane. Non ségiléw ro ténayakuf i Tulse bero. ⁴ Enda fatutén ké kukumé tom i dumo

tome. Non ségiléw tom do sugu-suguéy Tuluse. Mélaw Tulus saén i fatute kémukum betom bé ati fiyowe brab tetee. Atin i dumo gome munur bé Jesuse rigoné noy fiyowe non i Kadnaney témabanga ne de.

⁵ Loo so bé de gai. Wén i do étéw kémarang bé wén kun i toow na fo mékétéfu gai. Endob wén soy do ségiyo étéw kémarang bé i kéluhanay de gai fantay-fantay ro dob adafay Tuluse. Fatut fégitungéy séngae ségétéw i kétayay Tuluse. Tidéw béno fatut rigoné noy ati karangé nuwe kétayay Tuluse. ⁶ Amuk wén i étéw karangé no wén i gai toow na fo mékétéfu, rigoné no inok basana noy Kadnane. Amuk wén i étéw mama bé kéluhanay amaéne, rigoné no inok basana noy Kadnane. Gétiga tom i ni non fésalamata no dob Tuluse sabaf bé amaé no. Atin amuk wén i étéw énda mamaén bé kéluhanay de amaén, rigoné no inok basana noy Kadnane brab fésalamata no so dob Tuluse. ⁷ Non i betome do munur bé Jesuse, i funa tome méuyag brab méléhu békén inok rigoné tom saén i kétaya tome. ⁸ Yamula amuk méuyag tom séna, rigoné tom i funay Kadnane médayéw. Brab amuk méléhu tom, méléhu tom inok médayéw i Kadnane de. Mélaw amuk méuyag tom taloo no méléhu tom, kay Kadnane betom. ⁹ I funa Kristowe féndayaén i kéféléhue de atin méntébule, inok Been i Kadnane féguléwo noy de méuyag brab de ménléhu. ¹⁰ Mélaw kagoméw dowoyén i de dumo gom munur bé Jesuse. Brab kagoméw siyawén i de dumo gom munur. Non kéluhana tom so moso témindég dob adafay Tuluse bé gaiy kékukum ne. Mélaw Tulus saén i kémukume. ¹¹ Non wén i Ménsulate Kébéréh

i Tuluse mano, “Loo bé kétoow i kéuyag guwe, i kétoow i kéluhanay étéwe lémingkuwéd dob adafa kuwe. Atin i kéluhanay étéwe fayagé ro Begén i Tuluse.” Been i bénréh i Kadnane. ¹² Mélaw fétindégéy Tulusey séngae étéw dob adafa nuwe inok béréhé roy kéluhanay de rénigo ro.

¹³ Mélaw kagomé n kukumén i de dumo gom. Yamula fatut mingat tom inok i de dumo tom énda gésala ro sabaf bé de rénigo tom. ¹⁴ Sabaf sétiman i fédéw guwe bé Kadnane Jesus, toow fo gétiga ku ténungkas i Tuluse betom mama bé kéluhanay amaéne. Endob amuk wén i étéw karangé no liyén dob adafay Tulusey sébaane amaén, békén de fatut mama. ¹⁵ Endob amuk gito no begom mama, atin waléy tete i fédéw ne de, énda mégédaw gom de. Mélaw kagom amaén i amaéne funay dumo gome gésala. Non i Jesuse ménléhu inok mékédan i de salaén. ¹⁶ Atin amuk wén i fiyo rénigo gom éndob kénarang i de étéw sala, kagom rignonén de mon, inok énda gébéreh ro tete fantag bé begome. ¹⁷ Non dob kéféguléw i Tuluse bé de étéwén, énda mélaga i de amaén taloo no do inémén. Endob i toowe fo mélaga i kétintuwe brab kéfiyoy fédéwe, brab kéorore sabaf bé kéfémandu i Rémogor i Tuluse. ¹⁸ Amuk modor tom bé Kristowe loo bé ni, mésuwat i Tuluse betom. Atin mésuwat soy de ségiyo étéw betom.

¹⁹ Mélaw fatut démoyun télamané tom rignonén i funa tome fiyoy de fédéw tom brab funa tome waléy méégét i kéunur tome. ²⁰ Kagom binasanén i rignonéy Tuluse sabaf bé amaéne saén. Ténungkas i Tuluse betom mama bé kéluhanay amaéne. Endob kagom mama bé éntingayéne funay dumo gome gésala. ²¹ Ay niy fatute. Kagom mama karne, taloo

no miném arak taloo no rémigo éntingayén funay dumo gome gésala. ²² Odoro kom i de kékarang gom fantag bé de amaén. Endob kagom séédél bé de dumo gom fantag bé de ni non Tulus i méguléwe begom. Méoror i étéwe fiyoy fédéw ne non rigoné noy gékaranga nuwe fiyo. ²³ Endob i étéwe amaé noy gékaranga nuwe tete, kukuméy Tuluse non gétiga no gésala ké rigoné no. Non amuk rigoné tom i gékaranga tome tete, gésala tom de.

15

¹ Atin i betome méégétén i kéunur tome, fatut tingkélo tom i de énda séna méégét munur, brab fatut tabanga tom bero. Enda fatut rigoné tom i de katom kétayan saén. ² Yamula fatut rigoné tom soy mékésuwate dob de dumo tom inok waléy méégét i kéunur ruwe. ³ Non fiyon i Jesu Kristowe énda rénigo noy kaane kétayan. Non wén i Ménsulate Kébéréh i Tuluse mano, “I de tete bénréh ro dob Tuluse, bénréh ro so dob Begéne.” Sénulatén i ni inok giton rénigo Jesusey kétayay Tuluse fiyon fo ké fénrasay ro. ⁴ Non i kéluhanay Ménsulate Kébéréh i Tuluse, ménsulat inok métoro tom, brab inok wén i inam tom sabaf bé kéwaléy tome témingkél brab sabaf bé kéfiyoy de fédéw tom ké masa tom bé Ménsulate ni Kébéréh i Tuluse. ⁵ I Tuluse fétingkélé no betom brab féfiyoné noy de fédéw tom. Mélaw fésétimané no damén i de fédéw tom miring bé Jesu Kristowe, ⁶ inok séréngan tom démayéw bé Tuluse Abay Kadna tom Jesu Kristo.

⁷ Mélaw sétayakuf gom maak do sétuwaréy ségiléw bé kétayakuf Kristowe betom, inok médayéw i Tuluse de. ⁸ Béréhé ku begom, i Kristowe ménwaléy

maak sugu-suguéy de Judio inok fégitó no tintu fo tumanéy Tulusey fasad ne fénasadén dob katufuay de Judio bé do gétaH. ⁹ Atin rénigo noy ni inok i de békén Judio dayéwé ro soy Tuluse sabaf bé kégedaw ne. Non wén i Ménsulate Kébéréh i Tuluse mano, “Toow fo dayéwé ku Beem Tulus, brab dayéwéy de békén Judio so Beem. Dayéwé key Beem bé de kanta gey.” ¹⁰ Atin wén soy ni Ménsulat Kébéréh i Tuluse mano, “I de begom do békén Judio, oror gom séréngan bé de Judio do fénémili étéw.” ¹¹ Atin wén soy ni Ménsulat Kébéréh i Tuluse mano, “I de begom do békén Judio, dayéw gom i Kadnane. Atin i kéluhanay étéwe fatut dayéwé roy Tuluse.” ¹² Atin sénulat Isaiase soy ni mano, “Gégumah i ségétéwe étéw séfu Jessehe. Atin Beeney waléye méguléw bé de békén Judio. Atin sémarig ro dob Beene.”

¹³ Atin i Tuluse, sani miraye kéfiyonon ongot-ongoté tom, féroré no damén begom, brab féfiyoné no damén i de fédéw gom sabaf bé kéunur gome de, inok minut méégét i inam gome dob Tuluse sabaf bé barakat i Rémogor ne.

¹⁴ Atin fantag bé begome do dumo gu, gétiga ku fiyoy de adat gom brab médooy de gétiga kom brab gétigan gom sétoro. ¹⁵ Gido loo, ménbarawu témoro begom dob ni surat inok énda gélifoto kom de. Ménbarawu non niray i Tuluse begén i aturane, ¹⁶ inok muretu dob begome do békén Judio. Non sénugu Jesu Kristowe begén rémigo bé ni. Gémalbéku maak fadi non ureté kuy Fiyowe Uret i Tuluse inok i begome do békén Judio waléy gom maak ténulak dob Tuluse. Atin tayakuféy Tuluse begom non féntintuy Rémogor i Tuluse be-

gom. ¹⁷ Atin non bé kétabang Jesu Kristowe begén, énda mémalawu émbéréh fantag bé kéluhanay rigoné kuwe bé galbék i Tuluse. ¹⁸ Endob i gébérého kuwe saén i fantage bé fénrigo Kristowe begén bé kéusar ne begén. Non wén i de begom do békén Judio ménodor bé sugu i Tuluse sabaf bé kétoro guwe brab rénigo guwe. ¹⁹ Non i barakat i Rémogor i Tuluse fénrigo no begén i médoowe do mékégaif. Mélaw amun ménagéwu tidéw dob ingéde Jerusalem taman dob ingéde Iliriko, tintu fo nuret guy Fiyowe Uret fantag bé Jesu Kristowe. ²⁰ Toow fo méuyotu muret bé Fiyowe Uret dob de ingéd énda séna énggégélingo i de étéw fantag bé Kristowe. Non mikau muret saén dob de étéw énggégélingo ron fantag bé Jesuse tidéw dob de ségiyo étéw. ²¹ Non wén i Ménsulate Kébéréh i Tuluse mano, “I de étéw énda séna énggégélingoo roy fantage bé Beene, gétiga ro moso. Atin i de étéw énda séna ménureton ro, gésobuto ro moso.”

²² Been i niy funa kuwe médoonén gule ménangga mangéy dob begome. Non ménggéruru magéw mangéy dob de séségiyo-giyo ingéd. ²³ Endob béleewe ni, énggilidén i rigoné kuwe dob de ni gonon. Atin ménrugayén i kéuyot guwe mangéy dob begome. ²⁴ Mélaw méuyotu mangéy dob begome. Non magéwu mangéy Espaniya, atin fiyo ké mawétu dob begome singkow bé kéagéw guwe mangéy diyo. Atin amuk gilidén i fiyowe kétukaw gu begom, fiyo ké tabanga kom damén begén bé kéagéw guwe mangéy Espaniya. ²⁵ Endob béleewe ni mangéyu Jerusalem inok uwité kuy tabange kay de munur bé Jesuse bati diyo. ²⁶ Non wén i

niray i de munur bé Kristowe dob Masedonia brab Akaya kay de méskinan do munur bé Kristowe diyo dob Jerusalem. Niray ro non been i kétaya ruwe. ²⁷ Toow ro fo moror témabang non maak wén i utong ro bé de munur dob Jerusalem. Non i de Judio ténukido ro bero bé kéunur ruwe bé kéangéy guwe dob de békén Judio. Mélaw i de békén Judio, fatut témabang ro miray kurta dob de méskinan do Judio dob Jerusalem. ²⁸ Atin amuk fégilidé kuy ni galbék atin géiraya kun beroy kéluhanay ni kurta, tausu nén mangéy Espaniya brab mawétu dob begome. ²⁹ Atin gétiga ku amuk mangéyu dob begome, féfiyoné Kristowe betom sabaf bé kéagéw guwe.

³⁰ Atin do dumo gu, non bé kéunur tome bé Kadna tome Jesu Kristo brab non bé késégédaw tome tidéw dob Rémogor i Tuluse, ongoté ku begom dasal gom témantu inok tabangay Tuluse begén. Amuk rigoné kom i ni, géamung gom bé galbék guwe. ³¹ Dasala kom begén inok i de énda munur dob Judea énda fésug-sugé ro begén. Brab dasal gom inok moror i de munur dob ingéde Jerusalem sabaf bé uwité kuwe bero. ³² Amuk mérigoy ni brab amuk kétayay Tuluse, gétausu mangéy dob begome, brab toowu fo moror. Mélaw géséféfiyo tom do fédéw bé kétukaw guwe begom. ³³ I Tuluse, sani funa tome fiyoy fédéw tome, fémanduo no damén begom kéluhanan. Amen.

16

I késégifa Pablowe

¹ Wén i ségétéwe libun féndawét Febe mangéy dob begome. Beeney dumo tome so munur bé Jesuse brab fiyoy adat ne. Atin béleewe témabang gémalbek dob de munur dob ingéde Senkrea. ² Tayakuf gom damén sabaf bé Kadnane loo bé fatute rigoné tom do munur bé Jesuse. Atin tabang gom bé atiy kailanga nuwe, non médooy ténabang ne, atin ténabangén so begén.

³ Atin féfégarém gom begén i Prisilahe brab Akilahe. Non beroy de dumo gu géménalbék bé galbék Jesu Kristowe. ⁴ Niray roy férénawa ruwe bé kétabanga ruwe begén, gédét ro féléhuén. Mélaw fésalamata ku bero loo soy de étéw békén Judio do munur bé Kristowe. ⁵ Atin féfégarém gom so begén i de munur sélimud dob lawi ro Prisilahe brab Akilahe. Brab féfégarém gom so begén i Epenetowe, sani kégédawa kuwe dumo gu. Beeney sunguwe étéw ménunur bé Kristowe dob Asia. ⁶ Atin féfégarém gom so begén i Mariahe, sani mégérore gémalbékon begom. ⁷ Atin féfégarém gom so begén i Andronikowe brab Juniase, sani de dumo gu Judio. Bé gétahe, beroy de dumo gu do férisu. I de apostol toow fo basana ro bero, brab ménunur ro bé Jesuse bé énda séna munuru de.

⁸ Atin féfégarém gom so begén i Ampliatowe, sani kégédawa kuwe dumo tom munur bé Kadnane. ⁹ Atin féfégarém gom so begén i Urbanowe, sani dumo tome gémalbék bé galbék Jesu Kristowe. Brab féfégarém gom so begén i Estakiwe, sani kégédawa kuwe dumo gu. ¹⁰ Atin féfégarém gom so begén i Apolose, sani ménfégitowe bé kéimu ne bé Kristowe. Atin féfégarém gom so begén i de

étéw dob kuréngo Aristobuluse. ¹¹ Atin féfégarém gom so begén i Herodione, sani dumo guwe Judio. Atin féfégarém gom so begén i de étéw dob kuréngo Narsisuse munur bé Kadnane.

¹² Atin féfégarém gom so begén i Trifaenawe brab Trifosowe, sani de gémalbék bé galbék i Kadnane. Atin féfégarém gom so begén i Peruse, sani kégédawa kuwe dumo gu, sani mégérove gémalbék bé galbék i Kadnane. ¹³ Atin féfégarém gom so begén i Rufuse, sani ménbantuge gémalbék kay Kadnane. Atin féfégarém gom so begén i idéng ne, sani maake idéng gu so sabaf bé kégédaw ne begén. ¹⁴ Atin féfégarém gom so begén i Asinkrituse, Flegon, Hermes, Patrobas, Hermas, brab de dumo ro munur. ¹⁵ Atin féfégarém gom so begén i Filologuse, Julia, brab Nereuse, brab libu nuwe brab Olimpase brab kéluhanay de dumo ro munur.

¹⁶ Atin fégitto gom i kégédaw gome amuk sémégifa gom. I kéluhanay de munur fésamfayé roy késégifa ruwe begom.

¹⁷ Atin do dumo gu, ongoté ku dob begome bé ingat gom bé de émfésédél brab témoro bé ségiyowe kétoro bé féngganad gome. Férayu gom de inok énda kédané roy kéunur gome. ¹⁸ Non i de ni do étéw, énda rigoné roy kétayay Kadnane Jesu Kristo. Yamula rigoné roy karowe kétayan. Atin tugio roy de énda séna féngganadén bé de furung kébéréh ureté ro. ¹⁹ I kéluhana keye, énggélíngoo key i fantage bé kéodoro kome bé Fiyowe Uret funa ku moror. Méuyotu fo ké gétiga kom i kéluhanay fiyowe. Endob énda damén gétiga kom i tetee. ²⁰ Atin i Tuluse, sani émféfiyowe bé fédéw tome, tabanga no begom inok

tabana kom sékoy Satanase.

Atin mégédaw fo damén i Kadnane Jesus begom.

²¹ I Timoteowe, sani dumo guwe gémalbék, ségifaé no begom. Atin i Lusiowe brab Jasone brab Sosipatare do dumo gu Judio, ségifaé ro so begom.

²² Atin i begéne, Tersio sani fénsulat Pablowe bé ni, ségifaé ku so begom sabaf bé Kadnane.

²³ Atin i Gayowe, sani gefee bé lawie batio key brab sélimudo keye do munur, ségifaé no so begom. Atin i Erastowe, sani mitonge bé kurtae dob ni ingéd, brab Kartuse dumo tom, ségifaé ro so begom.

²⁴ Atin mégédaw fo damén i Kadna tome Jesu Kristo begom kéluhanan. Amen.

²⁵ Dayéwé tom i Tuluse. Géféégéto noy de kéunur tom bé Jesuse. Gérigono noy ni sabaf bé Fiyowe Uret fantag bé Jesu Kristowe ureté ku. Been i niy Fiyowe Uret énda gésobutoy de étéw de non ménbunéy ménrugayén. ²⁶ Endob béleewe, i Fiyowe Uret fantag bé Jesuse giton dob de sénulat i de sénarigoy Tuluse muret bé kébéreh ne. Atin non sénugu i magufusae Tulus, fégétiga key bé de étéw dob kéluhanay de ingéd, inok i kéluhanay de étéw damén méginugut ro de.

²⁷ Atin médayéw damén i sébaane Tulus. Enda i ségiyo saliyu bé Beene. Gétiga noy kéluhanane. Médayéw damén sabaf bé Jesu Kristowe taman sa taman. Amen.

Pablo

I Fiyowe Uret New Testament in Tiruray

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tiruray

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9718260234

The New Testament

in Tiruray

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

b0fb0c95-f209-5a97-9de8-b336c1289708